

VŠĮ

KLAIPĖDOS KRAŠTO KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO FONDAS

Kodas: 302832447; reg. Adresas Ligoninės g. 7-33, Klaipėda
Tel.: +370 606 88851; e-paštas: klaipedoskkpif@gmail.com

Vyriausybės kanceliarija, kancleriui

2019-11-25

Aplinkos ministerijai, ministrui

Teisingumo ministerijai, ministrui

Kultūros paveldo departamentui, direktoriui

Valstybinių saugomų teritorijų direkcijai, direktoriui

PASTABOS DĖL TVARKOS APRAŠE SPRENDIMUI
DĖL BUVUSIŲ SODYBŲ ATSTATYMO
GAMTINIUOSE IR KOMPLEKSINIUOSE
DRAUSTINIUOSE IR VALSTYBINIUOSE PARKUOSE
PRIĖMIMO PATEIKIAMŲ DOKUMENTŲ
PATVIRTINANČIŲ / PANEIGIANČIŲ FAKTŲ BUVUS
SODYBAI SKLYPE

Kadangi siekiant atkurti kiek galima daugiau ir leidžiamų Mažosios Lietuvos kraštovaizdžio vertybių svarbu, kad teisinė bazė tinkamai leistu privačias iniciatyvas atstatant sunaikintas Mažosios Lietuvos kraštovaizdžio vertybes – karo ir sovietmečio sunaikintas sodybas. Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktame teisės akto *dėl buvusių sodybų atstatymo gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose ir valstybiniuose parkuose priėmimo tvarkos aprašo projekte* (6 punkte) nurodoma, kad: Pareiškėjas prašyme dėl buvusios sodybos atstatymo saugomoje teritorijoje nurodo saugomos teritorijos, į kurią patenka žemės sklypas ir kuriame norima atstatyti sodybą, pavadinimą; žemės sklypo kadastro numerį ir pateikia žemės sklypo planą su nustatytais žemės sklypų ribų posūkio taškais ir riboženklių koordinatėmis valstybinėje koordinatinių sistemoje ir *buvusios sodybos buvimo faktą ir vietą patvirtinančius dokumentus (valstybės archyvo direktoriaus ar jo įgalioto asmens patvirtintas valstybės archyvuose saugomų kartografinių dokumentų kopijas) arba sutikimą, kad saugomos teritorijos direkcija arba savivaldybės administracija galėtų gauti šiuos duomenis iš valstybės archyvų pareiškėjui apmokėjus teisės aktais nustatytą archyvų teikiamos paslaugos mokestį.*

PASTABA: ST įstatyme numatyta, kad naudotini kartografiniai dokumentai (daugiskaita) iš valstybinių archyvų (daugiskaita). Tad nurodymas tikslios institucijos „Valstybės archyvas“ kaip vienintelės įstaigos kurio vadovas išduoda „pažymas“ yra ST įstatymo raidės neatitinkanti norma. **Juolab**, kad ši institucija (Valstybės archyvas) sistemingai nesaugo kartografinių dokumentų.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatymo sąvokos

„52. **Buvusi sodyba** – vieta žemės sklypo dalyje, kurioje faktiškai buvo teisėtai pastatytas vieno arba dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatas (namas) su jo priklausiniais ar be jų, tačiau neišliko dėl susidariusių aplinkybių (nugriautas, sugriuvo, sudegė ar kitaip sunyko), kai jo buvimo faktas ir vieta nustatyta pagal valstybės archyvuose saugomus kartografinius dokumentus, o jeigu jie neišlikę, – nustatant juridinį faktą teismo sprendimu.“ (Papildyta straipsnio dalimi: Nr. XII-2683, 2016-10-18, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25850)

9 straipsnis. Veiklos draustiniuose reglamentavimas

3. Statybų gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose reglamentavimas:

...

5) leidžiama atstatyti identiškus buvusių sodybų pastatus ir jų inžinerinius statinius pirminėse jų stovėjimo vietose pagal išlikusius archyvinius dokumentus: vietovės planus, pastatų ir inžinerinių statinių projektus (brėžinius), matavimų bylas, kitus dokumentus, ...;

6) leidžiama naujus sodybos pastatus ir inžinerinius statinius statyti buvusios sodybos vietoje, atsižvelgiant į etnografinių regionų architektūros reikalavimus. ...;

13 straipsnis. Veiklos valstybiniuose parkuose reglamentavimas

3. Statybų valstybiniuose parkuose reglamentavimas:

...

4) leidžiama atstatyti identiškus buvusių sodybų pastatus ir jų inžinerinius statinius pirminėse jų stovėjimo vietose pagal išlikusius archyvinius dokumentus: vietovės planus, pastatų ir inžinerinių statinių projektus (brėžinius), matavimų bylas, kitus dokumentus, ...;

5) leidžiama naujus sodybos pastatus ir inžinerinius statinius statyti buvusios sodybos vietoje, atsižvelgiant į etnografinių regionų architektūros reikalavimus. ...;

Tokiu būdu prieš siūlant tvarką vienai ar kitai institucijai suteikti prievolos reiktų bent gauti atitinkamos institucijos sutikimą ir patvirtinimą teikti tokias paslaugas (kompetencijos ribose) gyventojams – t.y. išduoti pažymas patvirtinančias/ paneigiančias kartografinių dokumentų pagrindu apie buvusias sodybas viename ar kitame žemės sklype buvimą.

Be to, kartografinių duomenų analizė susieta su tikslųjų koordinatijų nustatymu, o t.y. kad tokius darbus gali atlikti tik tokias kompetencijas turintys asmenys – licencijuoti matininkai, kurie nėra „Valstybės archyvo“ darbuotojai.

Be to, ar buvos suvokta ir/ar įsitikinta kokios ST įstatyme paminėtų „valstybės archyvų“ kompetencijos kartografinių duomenų saugojime, naudojime ir pan. Todėl keistai atrodo kad „tvarkos apraše“ net nepaminėta Nacionalinės žemės tarnybos ir valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ bei kitų įstaigų ir įmonių geodezinės ir kartografinės veiklos kompetencija (kurios pagal LIETUVOS RESPUBLIKOS GEODEZIJOS IR KARTOGRAFIJOS ĮSTATYMO 10 ir 11 straipsnius yra atsakingos už valstybės ir savivaldybių archyvinės kartografinės medžiagos (dokumentus) saugojimą (archyvavimą) ir jais disponuoja).

„10 straipsnis. Nacionalinės žemės tarnybos ir valstybės įmonės Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „GIS-Centras“ kompetencija geodezinės ir kartografinės veiklos, erdvių duomenų rinkinių tvarkymo bei Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse

1. Nacionalinė žemės tarnyba:

1) ...;

3) patikėjimo teise valdo, naudoja valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, kurį sudaro valstybiniai erdvių duomenų rinkiniai ir žemėlapiai bei archyvinė geodezinė ir kartografinė medžiaga (topografiniai planai bei 1:5 000 ir smulkesnio mastelio žemėlapiai, valstybiniai geodeziniai tinklai bei su jais susijusi archyvinė medžiaga), ir juo disponuoja;

4)

2. Nacionalinės žemės tarnybos direktorius tvirtina:

1) ... ;

3) Naudojimosi valstybiniais erdvių duomenų rinkiniais ir žemėlapiams sutarties formą.

3. Valstybės įmonė Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras“:

1) ... ;

2) informacinių technologijų priemonėmis centralizuotai teikia valstybės kadastrų, registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei kitų asmenų tvarkomus erdvių duomenų rinkinius bei su jais susijusias Lietuvos erdvinės informacijos portalo elektronines paslaugas bei užtikrina sąveikų erdvių duomenų rinkinių ir paslaugų tarpusavio keitimąsi;

3) ... ;

4) užtikrina nepertraukiamą Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos veiklą.

11 straipsnis. Kitų institucijų, įstaigų ir įmonių kompetencija geodezinės ir kartografinės veiklos, erdviųjų duomenų rinkinių tvarkymo bei Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros plėtojimo srityse

1. Suinteresuotos ministerijos ir valstybės įstaigos, tvarkančios erdviųjų duomenų rinkinius:

1) ... ;

4) suderinę su Žemės ūkio ministerija, nustato jų tvarkomų erdviųjų duomenų rinkinių, atitinkančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Lietuvos erdvinės informacijos erdviųjų duomenų temas, turinį, sutartinius ženklus, elementų kodus ir atributus;

5)

2. Savivaldybės:

1) ... ;

2) patikėjimo teise valdo, naudoja valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, kurį sudaro savivaldybės teritorijos archyvinė geodezinė ir kartografinė medžiaga (1:2 000 ir didesnio mastelio topografiniai planai, miestų ir miestelių geodeziniai tinklai bei su jais susijusi archyvinė medžiaga), savivaldybės erdviųjų duomenų rinkinys, taip pat kita savivaldybės geodezinės ir kartografinės veiklos produkcija, jei ji buvo parengta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis arba Europos Sąjungos ar kitos tarptautinės finansinės paramos valstybei lėšomis, ir šiuo turtu disponuoja;

3) ... ;

4) ... ;

5) teikia naudotojams savivaldybės geodezinės ir kartografinės veiklos produkciją bei savivaldybės **teritorijos archyvinę geodezinę ir kartografinę medžiagą** savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka;

6) derina topografinius planus ir inžinerinių tinklų planus žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

7) ...;

8)

3. Savivaldybės administracijos direktorius tvirtina:

1) savivaldybės geodezinės ir kartografinės veiklos produkcijos bei savivaldybės teritorijos archyvinės geodezinės ir kartografinės medžiagos teikimo naudotojams tvarkos aprašą;

2)

... „

SIŪLYMAS: Tvarkos apraše kaip kompetentingas institucijas galinčias suteikti *buvusios sodybos buvimo faktą ir vietą patvirtinančius dokumentus* nurodyti „institucijų saugančių *valstybės teritorijos archyvinę geodezinę ir kartografinę medžiagą vadovų ar jų įgaliotų asmenų patvirtintą pažymą su kartografinio palyginimo planu, kuriame nurodoma esamos sklypo ribos su jų koordinatėmis bei buvusios sodybos ribos su jų koordinatėmis, kiemo centro koordinate bei nustatyto (ar numanomo) buvusio gyvenamo namo (vienbučio ar dvibučio gyvenamo namo) centro koordinate. Prie teikiamos medžiagos pridedamos ir archyvinių kartografinių dokumentų kopijos.*“

t.y.:

6. Pareiškėjas prašyme dėl buvusios sodybos atstatymo saugomoje teritorijoje nurodo saugomos teritorijos, į kurią patenka žemės sklypas ir kuriame norima atstatyti sodybą, pavadinimą, žemės sklypo kadastro numerį ir pateikia žemės sklypo planą su nustatytais žemės sklypų ribų posūkio taškais ir riboženklų koordinatėmis valstybinėje koordinatinių sistemoje ir *institucijų saugančių valstybės teritorijos archyvinę geodezinę ir kartografinę medžiagą vadovų ar jų įgaliotų asmenų patvirtintą pažymą su kartografinio palyginimo planu, kuriame nurodoma esamos sklypo ribos su jų koordinatėmis bei buvusios sodybos ribos su išskaičiuotomis jų koordinatėmis, kiemo centro koordinate bei nustatyto (ar numanomo) buvusio gyvenamo namo (vienbučio ar dvibučio gyvenamo namo) centro koordinate. Prie teikiamos medžiagos pridedamos ir archyvinių kartografinių dokumentų kopijos.* Arba sutikimą, kad saugomos teritorijos direkcija arba savivaldybės administracija galėtų gauti šiuos duomenis iš valstybės archyvų (*institucijų saugančių valstybės teritorijos archyvinę geodezinę ir kartografinę medžiagą*) pareiškėjui apmokėjus teisės aktais nustatytą archyvų teikiamos paslaugos mokestį.

Tais atvejais, kai prašymą dėl buvusios sodybos saugomoje teritorijoje esančioje privačioje miško žemėje atstatymo pateikia tos sodybos savininko pirmos, antros ar trečios eilės įpėdiniai, paveldintys pagal įstatymą, su prašymu pateikiami savininko nuosavybės teisę į buvusią sodybą patvirtinantys dokumentai ir nurodytų įpėdinių paveldėjimo teisę patvirtinantys dokumentai.

Taip pat siūloma, minimo dokumento apimtyje, apibrėžti sąvokas kas yra „valstybės archyvai saugantys kartografinius dokumentus“

t.y.:

valstybės archyvai saugantys kartografinius dokumentus – įstaigos, kurios pagal savo kompetenciją privalo (yra įgaliotos, ar joms suteikta patikėjimo teisė) valdyti, disponuoti, naudoti, saugoti ir tvarkyti valstybei ir/ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančius kartografinius dokumentus (teritorijos archyvinę geodezinę ir kartografinę medžiagą).

Su pagarba,

Fondo direktorius

Arvydas Urbis